

ДОКТРИНА У СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ

ЩОДО ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

<...>

До Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду в порядку ст. 34 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) надійшло клопотання захисника, яка діє в інтересах обвинувачених ОСОБА_1 та ОСОБА_2, про направлення кримінального провадження № 1202208000000233 від 22 березня 2022 року щодо ОСОБА_1, ОСОБА_2 та ОСОБА_3 з Шевченківського районного суду міста Києва до Запорізького районного суду Запорізької області.

Клопотання мотивовано тим, що обвинувальний акт надійшов до Шевченківського районного суду міста Києва з порушенням правил підсудності, визначених ст. 32 КПК, оскільки діяння, які інкримінуються обвинуваченим, було вчинено на території Запорізького району Запорізької області.

В обґрунтування клопотання захисник також стверджує, що завершення досудового розслідування у цьому кримінальному провадженні відбулось в межах територіальної юрисдикції Жовтневого районного суду м. Запоріжжя шляхом відкриття матеріалів в порядку ст. 290 КПК та вручення обвинувального акту разом із реєстром.

Крім того зазначає, що місцезнаходження свідків, заявлених стороною обвинувачення, знаходиться в Дніпропетровській та Запорізькій областях, більша частина речових доказів по справі знаходиться в Запорізькій області, обвинувачені ОСОБА_1 та ОСОБА_2, а також їх захисник зареєстровані в м. Запоріжжі, де знаходиться і адреса місцезнаходження офісу, а обвинувачений ОСОБА_3 зареєстрований та проживає в Дніпропетровській області.

<...>

Перевіривши наведені у клопотанні доводи та наявні в Суду матеріали провадження, колегія суддів доходить висновку про відмову в задоволенні клопотання з огляду на таке.

Відповідно до ст. 34 КПК питання про направлення кримінального провадження з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів, вирішується колегією суддів Касаційного кримінального суду Верховного Суду за поданням суду апеляційної інстанції або за клопотанням сторін чи потерпілого не пізніше п'яти днів з дня внесення

* Витяг зухвали Верховного Суду у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду від 14 липня 2022 р. № 761/11819/2022 <<https://reyestr.court.gov.ua/Review/105234085>> (дата звернення: 30.05.2022).

такого подання чи клопотання, про що постановляється вмотивована ухвала.

<...>

Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, затвердженого Законом України № 2102-IX від 24 лютого 2022 року, в Україні введено воєнний стан на 30 діб, який на теперішній час продовжено до 23 серпня 2022 року.

Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану врегульовано ст. 615 КПК, за змістом частини 9 якої під час дії воєнного стану обвинувальні акти скеровуються та розглядаються судами в межах територіальної юрисдикції яких закінчено досудове розслідування, а в разі неможливості з об’єктивних причин здійснювати відповідним судом правосуддя – найбільш територіально наближеним до нього судом, що може здійснювати правосуддя, або іншим судом, визначеним у порядку, передбаченому законодавством.

В аспекті застосування приписів ч. 9 ст. 615 КПК щодо встановлення місця закінчення досудового розслідування необхідно виходити із положень Глави 24 КПК які визначають поняття і форми закінчення досудового розслідування.

Відповідно до положень ч. 2 ст. 283 КПК, якими визначаються загальні положення закінчення досудового розслідування, прокурор зобов’язаний у найкоротший строк після повідомлення особі про підозру здійснити одну з таких дій: 1) закрити кримінальне провадження; 2) звернутися до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) звернутися до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.

Таким чином, як вбачається зі змісту наведеної норми, певну форму закінчення досудового розслідування законодавець пов’язує з дією, яку зобов’язаний вчинити саме прокурор, а тому місцем закінчення досудового розслідування слід вважати місце вчинення прокурором відповідної дії.

Отже, безпідставними є твердження захисника про те, що завершення досудового розслідування у кримінальному провадженні відбулось шляхом відкриття матеріалів в порядку ст. 290 КПК та вручення обвинувального акту разом із реєстром, а також про те, що підсудність вказаного провадження має визначатися за приписами ст. 32 цього Кодексу.

З наявних у Суду матеріалів вбачається, що обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 1202208000000233 від 22 березня 2022 року за обвинуваченням ОСОБА_3, ОСОБА_1 та ОСОБА_2 був затверджений 28 червня 2022 року прокурором у приміщенні Офісу Генерального прокурора, розташованому в м. Києві, і скерований до районного суду в межах юрисдикції Київського апеляційного суду.

<...>

Водночас, як убачається зі змісту обвинувального акта та матеріалів, наданих на запит Верховного Суду Шевченківським районним судом міста Києва, обвинувачений ОСОБА_3 зареєстрований і проживає у м. Жовті води Дніпропетровської області, обвинувачені ОСОБА_2 та ОСОБА_1 – у м. Запоріжжі. Відомості про місце проживання свідків, як у змісті обвинувального акта, так і в клопотанні захисника, не зазначені.

Захисник в обґрунтування своїх вимог безпідставно посилається на місце реєстрації захисника, місцезнаходження офісу та речових доказів, оскільки вказані обставини не зазначені в абз. 2 ч. 1 ст. 34 КПК як такі, що приймаються до уваги з метою встановлення виняткових випадків до передачі кримінального провадження до іншого суду.

Колегія суддів зважає на те, що чинний КПК передбачає можливість проведення судового провадження в режимі відеоконференції під час трансляції з іншого приміщення, у тому числі яке знаходиться поза межами приміщення суду (ст. 336 КПК), а доводи захисника не містять переконливого обґрунтування до передачі кримінального провадження на розгляд іншого суду з метою забезпечення оперативності та ефективності кримінального провадження.

З огляду на викладене вище, колегія суддів доходить висновку про відсутність обґрунтованих підстав до передачі кримінального провадження щодо ОСОБА_3, ОСОБА_2 та ОСОБА_1 з одного суду до іншого в межах юрисдикції різних апеляційних судів.

<...>